

Jaar	2019
Afdeling	1
Nummer	295
Publicatiedatum	20 maart 2019
Ingekomen onder	M
Ingekomen op	woensdag 13 maart 2019
Behandeld op	woensdag 13 maart 2019
Status	Aangenomen

Onderwerp

Motie van de leden Simons, De Fockert, Bloemberg-Issa, La Rose, Ceder, Flentge en Kiliç inzake een onderzoek naar de mogelijkheid voor een éénouder-punt in Amsterdam

---

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden hebben de eer voor te stellen:

De raad,

Gehoord de discussie over de publicatie Armoede bij alleenstaande ouders van het Sociaal en Cultureel Planbureau (Gemeenteblad afd. 1, nr. 244).

Constateerend dat:

- 1 op de 4 mensen in de bijstand een alleenstaande ouder is;
- 77% van de eenoudergezinnen in Nederland op of onder de armoedegrens leeft;
- Eenoudergezinnen hierdoor de grootste kans op armoede hebben in Nederland;
- Alleenstaande ouders vaak aangewezen zijn op laagbetaald werk waarvan kinderopvang moeilijk te betalen is;
- Alleenstaande ouders geen partner hebben die ze financieel en emotioneel kan ondersteunen;
- Er verreweg in de meeste gevallen een alleenstaande vrouw aan het hoofd van het gezin staat (in 87% van de gevallen);
- Een groot deel van de arme alleenstaande ouders een niet-westerse migratieachtergrond heeft;
- Seksisme en racisme vaak nog voor extra complicaties zorgen voor alleenstaande moeders om een goede positie op de arbeidsmarkt te verwerven.

Overwegende dat:

- Het voor alleenstaande ouders moeilijk is om uit de armoedespiraal te komen;
- Armoede vaak voor sociale isolatie zorgt, en dit stress en psychische problemen met zich mee kan brengen;
- De problemen waar alleenstaande ouders mee te maken krijgen vaak gecompliceerd en veelvuldig zijn;
- Er gericht beleid mist dat deze ouders een beter baanperspectief en een betere arbeidsmarktpositie biedt;
- Er te weinig structurele psychologische en sociale ondersteuning is voor deze kwetsbare groep Amsterdammers;
- Om het welzijn van het kind te verbeteren, er ook aan het welzijn van de ouder gewerkt moet worden;

-
- Het huidige beleid niet toereikend is in het bieden van structurele en intersectorale ondersteuning aan deze kwetsbare groep mensen.
-

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

1. Te onderzoeken met welke specifieke economische en sociale problemen alleenstaande ouders in Amsterdam te maken krijgen.
  2. Te onderzoeken hoe het huidige beleid niet toereikend is in het bieden van structurele en intersectorale ondersteuning aan deze kwetsbare groep mensen.
  3. De mogelijkheid voor specifieke ondersteuning te onderzoeken, bijvoorbeeld in de vorm van een éénouder-punt, waarin sociale, psychologische, en economische ondersteuning samenkomen om de overlappende problematiek die deze kwetsbare groep mensen tegenkomt structureel aan te pakken.
  4. Te onderzoeken hoe deze ondersteuning, bijvoorbeeld in de vorm van een éénouder-punt, de toegang tot de arbeidsmarkt en de economische zelfredzaamheid van alleenstaande ouders zou kunnen verbeteren.
  5. De resultaten van deze onderzoeken terug te koppelen aan de raad.
-

De leden van de gemeenteraad

S.H. Simons
T.C. de Fockert
J.F. Bloemberg-Issa
N.V.M. la Rose
D.G.M. Ceder
E.A. Flentge
A. Kiliç

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Aan de leden van de gemeenteraad van Amsterdam

Datum 8 oktober 2019
Ons kenmerk
Behandeld door K. Kruijer, directie Participatie, 06-22836152, k.kruijer@amsterdam.nl
Bijlagen 1. Factsheet Alleenstaande ouders (OIS)
2. Overzicht voorzieningen en ondersteuning voor alleenstaande ouders in Amsterdam
Onderwerp Beantwoording van motie 295 van raadslid Simons (BIJ1) getiteld 'onderzoek naar de mogelijkheid voor een éénouder-punt in Amsterdam'

Geachte leden van de gemeenteraad,

In Amsterdam wonen ruim 8.200 alleenstaande ouders in armoede.¹ Dit betekent dat 35% van de alleenstaande ouders in de stad tot de minima behoort. Eenoudergezinnen beslaan 12% van alle minimahuishoudens en in vergelijking met kinderen in huishoudens met twee ouders of verzorgers, groeien kinderen in eenoudergezinnen relatief veel vaker op in armoede. Het college ziet dat de problematiek onder alleenstaande ouders groot is en dat een deel van de alleenstaande ouders kwetsbaar is. Alleenstaande ouders vormen daarom een prioritaire doelgroep in de Amsterdamse Agenda Armoede en Schuldhulpverlening 2019-2022. De afgelopen periode hebben wij in uw commissie diverse keren gesproken over de sociale problematiek onder alleenstaanden.

In de vergadering van de gemeenteraad van 13 maart 2019 heeft uw raad bij de behandeling van de publicatie Armoede bij alleenstaande ouders van het Sociaal en Cultureel Planbureau motie 295 van raadslid Simons van BIJ1 aangenomen. Hierin wordt het college gevraagd om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor specifieke ondersteuning, bijvoorbeeld in de vorm van een 'éénouder-punt', waarin sociale, psychologische, en economische ondersteuning samenkomen om de overlappende problematiek die alleenstaande ouders tegenkomen structureel aan te pakken. Het college ondersteunt deze motie van harte en informeert u in deze brief over de resultaten van het onderzoek dat is uitgevoerd.

De sociaaleconomische positie van alleenstaande ouders

In de motie heeft u ons verzocht om te onderzoeken met welke specifieke economische en sociale problemen alleenstaande ouders in Amsterdam te maken krijgen. Naar aanleiding van uw motie heeft het college OIS verzocht een verkenning uit te voeren naar de achtergrondkenmerken van

¹ Met tenminste één thuiswonend minderjarig kind. Factsheet Alleenstaande ouders. OIS, 2019.

alleenstaande ouders in de stad. U ontvangt het resultaat van deze verkenning, de factsheet *Alleenstaande ouders*, als bijlage. De cijfers tonen ons dat alleenstaande ouders vaker kwetsbaar zijn dan de gemiddelde Amsterdammer op het gebied van inkomen, opleiding, werk en zorg.

De problemen waar alleenstaande ouders tegenaan lopen beperken zich vaak niet tot één levensdomein. Een deel van de alleenstaande ouders ondervindt problemen met de Nederlandse taal. In Amsterdam heeft een groot deel van de alleenstaande ouders een migratie-achtergrond, wat dit deels kan verklaren. Daarnaast zijn er ouders die problemen ervaren in de omgang met de (ex-)partner. Ook financiële- en huisvestingsproblemen en een gebrek aan juridische kennis zijn aan de orde bij een deel van de ouders. Deze problemen beperken de kans van de ouders om aan het werk te gaan en vergroten hun kans op armoede. We zien in Amsterdam dat alleenstaande ouders relatief vaak in de bijstand terecht komen in vergelijking met andere huishoudtypen. Daarnaast behoort een groot deel van de alleenstaande ouders langdurig tot de minima.² Voor alleenstaande ouders met een kwetsbare positie is ondersteuning hard nodig.

Ondersteuning voor alleenstaande ouders

We hebben onderzocht welke aanknopingspunten er zijn binnen het huidige beleid om de ondersteuningsmogelijkheden voor alleenstaande ouders te verbeteren en verruimen. Er is al veel ondersteuning beschikbaar. Een overzicht hiervan ontvangt u als bijlage. Naast de formele ondersteuning, zijn in diverse stadsdelen organisaties actief die alleenstaande ouders informele ondersteuning bieden. Dit doen zij bijvoorbeeld in de vorm van laagdrempelige informatiebijeenkomsten, lotgenotencontact of begeleidingstrajecten. We merken helaas dat zowel de formele als informele ondersteuning niet altijd bekend is bij de alleenstaande ouder of dat de drempel om hulp te vragen voor sommigen te hoog is. Wanneer iemand de stap maakt naar ondersteuning, dan wordt er niet altijd doorverwezen naar ander aanbod dat ook van belang kan zijn. We zien kansen voor verbetering in de integraliteit van het ondersteuningsaanbod en in de aansluiting tussen de formele en de informele hulpverlening.

Integrale ondersteuning in de buurt

Het college vindt het belangrijk dat alleenstaande ouders de ondersteuning ontvangen die zij nodig hebben en dat hierbij aandacht is voor de samenhang tussen de problemen die zij ervaren op diverse levensdomeinen. Dit geldt uiteraard breder. Integrale ondersteuning voor alle Amsterdammers met een ondersteuningsbehoefte is het uitgangspunt in de doorontwikkeling van het Amsterdamse stelsel van sociale zorg in de wijk. Vanaf 2021 kunnen alle Amsterdammers met hun vragen op het gebied van werk, inkomen, veiligheid, wonen, welzijn en zorg terecht bij een sociaal team in de buurt. Volwassenen zijn welkom bij het Buurtteam Amsterdam; ouders en kinderen bij het Ouder- en Kindteam (OKT). Het college kiest ervoor om de integrale ondersteuning voor alleenstaande ouders te realiseren binnen de nieuwe structuur van het sociaal domein en om geen fysiek stedelijk éénouder-punt in te richten. De invoering van de buurtteams zorgt ervoor dat de sociale ondersteuning samenkomt op één herkenbare plek in de buurt.

De teams zijn generalistisch en de professionals uit het team zijn van veel markten thuis. Na een breed vraagverhelderingsgesprek zal de alleenstaande ouder samen met de professional een integraal plan opstellen. Als de hulpvraag niet (volledig) door de professionals in het buurtteam

---

² Factsheet *Alleenstaande ouders*. OIS, 2019.

beantwoord kan worden, dan wordt gespecialiseerde hulp- en zorgverlening ingeschakeld. Dit gebeurt passend bij de situatie: zo licht als kan en zo zwaar als nodig. Hierbij houdt het team, samen met de alleenstaande ouder, de regie. Voor alleenstaande ouders die te maken hebben met meerdere problemen op verschillende gebieden, voorkomt dit dat zij van het kastje naar de muur worden gestuurd.

Versterking ondersteuning vanuit de sociale basis

We zien veel meerwaarde in de informele, vrijwillige ondersteuning via de sociale basis in de buurt voor alleenstaande ouders. Deze ondersteuning is een belangrijke aanvulling op het formele aanbod omdat de drempel voor het gebruik van formele ondersteuning vaak hoger ligt. De informele ondersteuning is beter in staat om de alleenstaande ouders voor wie de drempel voor het formele aanbod te hoog is te bereiken. Daarnaast is de inzet van ervaringsdeskundigen en lotgenotencontact van grote waarde voor alleenstaande ouders die emotionele steun missen. We stellen daarom een stimuleringsbudget beschikbaar van in totaal €105.000,- per jaar voor 2020 en 2021 voor een versterking van de ondersteuning van alleenstaande ouders vanuit de sociale basis. Deze ondersteuning zal in nauwe samenwerking met de stadsdelen worden uitgewerkt. Er zal één organisatie worden aangewezen die wordt verzocht om te fungeren als informatiepunt en om lokaal in bestaande buurtcentra de doelgroep te ondersteunen en te stimuleren gebruik te maken van professionele hulpverlening indien dit nodig is. Binnen de ondersteuning ligt de nadruk op het verbeteren van de financiële positie van de doelgroep. Hierbij is oog voor het verschil in grootte van de problematiek per stadsdeel; de ondersteuning zal intensiever zijn in de stadsdelen waar deze het meest nodig is. Door te kiezen voor één partij die in alle stadsdelen opereert is er sprake van een eenduidig aanbod en één herkenbare organisatie in de stad.

De combinatie van integrale ondersteuning vanuit de buurtteams en de versterking van de informele ondersteuning vanuit de sociale basis, maakt de ondersteuning voor kwetsbare alleenstaande ouders in Amsterdam toegankelijker. Het college beschouwt de motie hiermee als afgehandeld.

Hoogachtend,

Namens het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam,

Marjolein Moorman
wethouder Onderwijs, Armoede en Inburgering

Type	Onderwerp	Toezegging	Indiener	Datum Ingediend	Einddatum	Port. houder	Portefeuille	Organisatie	Stand van zaken
	Vroeg Eropaf-aanpak (TA2018-001035)	kunnen spelen in de aanpak Vroeg Eropaf; 2. Daartoe te onderzoeken of er een meldingsmogelijkheid ontwikkeld kan worden waar particuliere verhuurders betalingsachterstanden van hun huurders kunnen melden, zodat zij kunnen worden opgenomen in de aanpak; 3. De raad hierover te informeren.							commissie 13-11-2019 (AB).
Motie	Begroting 2019 - Plan van aanpak werkende armen (TA2018-001056)	1. een plan van aanpak te maken om armoedevoorzieningen, toeslagen, participatiemiddelen en waar nodig schuldhulpverlening op veel grotere schaal terecht te laten komen bij de werkende minima; 2. daartoe streefcijfers te definiëren; 3. dit plan uiterlijk in het eerste kwartaal van 2019 aan de raad voor te leggen.	Ceder, Flentge	8-11-2018	31-3-2019	Moorman	Armoede en Schuldhulpverlening	Dienst rve participatie	Informatie naar verwachting beschikbaar in Q4 2019.
Motie	Onderzoek naar mogelijkheid voor éénouder-punt in Amsterdam (TA2019-000375)	1. Te onderzoeken met welke specifieke economische en sociale problemen alleenstaande ouders in Amsterdam te maken krijgen. 2. Te onderzoeken hoe het huidige beleid niet toereikend is in het bieden van structurele en intersectionele ondersteuning aan deze kwetsbare groep mensen. 3. De	Kiliç, Ceder, la Rose, Flentge, Simons, de Fockert, Bloemberg-Issa	13-3-2019	12-6-2019	Moorman	Armoede en Schuldhulpverlening	Dienst rve participatie	Reactie in commissie verwacht op 30-10-2019.

Gemaakt met gegevens uit Andreas

leerkrachten goede instructies over zaken waar ze op meten letten. De gemeente controleert of alle kinderen worden ingeschreven om te voorkomen dat er kinderen buiten de boot vallen. De overgang van PO naar VO blijft een complexe zaak, maar men doet er alles aan om het zo inzichtelijk mogelijk te maken.

De prognosecijfers worden elk jaar bijgesteld.

Zij zou ook liever zien dat de voorkeurslijst korter kon, maar de plaatsingsgarantie maakt het werken met een lijst van twaalf scholen noodzakelijk. De huidige aanpak wordt nog een jaar voortgezet en dat doet men juist om ruimte te bieden voor een bredere discussie. Maar op welk nieuw systeem men ook uitkomt, het zal altijd een complexe aangelegenheid blijven. Er zal altijd sprake zijn van populaire en minder populaire scholen, maar welke dat zijn daarin doen zich wisselingen in tijd voor. Voorheen zag men sprongen vanwege strategische of pragmatische keuzes van ouders. Als men zich alleen nog maar mag opgeven voor één school, vergroot dat de zekerheid niet dat men daar ook werkelijk terecht kan. Het huidige systeem is gekozen uit verschillende systemen, elk met zijn voor- en nadelen.

Zij deelt de zorgen over onder advisering en kondigt een onderzoek aan. De hardheidsclausule staat volgens haar helder beschreven in de kernprocedure, maar zij erkent dat dit nog niet betekent dat iedereen die nu kent. De mismatch doet zich vooral voor bij havo/vwo en daarom is daar de afgelopen jaren veel extra inzet op gepleegd. Er zijn nu in Amsterdam 10.000 brugklasplekken voor 6.500 leerlingen. Dat betekent dus een grote overcapaciteit die veel geld kost. Er is nog geen goed zicht op het effect van de brede-brugklasbonus, daar moet men nog even op wachten. Wellicht valt er bij de nieuwe prognosecijfers iets over te melden.

De klassen zouden te groot worden als de reservelijsten worden aangesproken tot de 104% capaciteit die gehanteerd wordt bij de loting vanwege de plaatsingsgarantie. Daarover bleek vorig jaar bij inspraakrondes onduidelijkheid te bestaan en daarom is nu bij voorbaat vastgelegd hoe wordt omgegaan met de reservelijsten na de loting. Klassen van 35 leerlingen en meer zijn nu eenmaal niet werkbaar. Het hele systeem is erop gericht zo veel mogelijk kinderen op een school van hun voorkeur geplaatst te krijgen. Daarbij moet men ook bedenken dat kinderen op de reservelijsten wel al op een andere school van hun voorkeurslijst een plek toegewezen hebben gekregen.

De **VOORZITTER** constateert dat het onderwerp nu voldoende besproken is en dat motie 1039.19 ter verbetering van de matching op verzoek van mevrouw Timman wordt aangehouden tot na de bespreking van het verloop van de komende kernprocedure en dat motie 1142.18 is afgehandeld.

15.

Afhandeling motie 295.19 van de leden Simons, De Fockert, Bloemberg, La Rose, Ceder, Flentge en Kiliç, over een onderzoek naar de mogelijkheid voor een éénouder-punt in Amsterdam Nr. BD2019-007375

Mevrouw **SIMONS** bedankt de ambtenaren voor de afhandeling van de motie in een combinatie van integrale ondersteuning vanuit de buurtteams en de versterking van de informele ondersteuning vanuit de sociale basis. Zij is benieuwd of al bekend is welke organisatie in de sociale basis hiervoor wordt ingeschakeld en of die organisatie dan mag bepalen waar het geld neerslaat of dat de gemeente dit bepaalt. Zij vraagt of de resultaten na twee jaar kunnen worden meegenomen in de wijkaanpak, bij voorbeeld in de vorm van best practices. Verder is zij benieuwd hoe alleenstaande ouders precies zullen worden meegenomen in de sociale teams die vanaf 2021 aan het werk gaan.

Mevrouw **DE HEER** sluit zich bij die vragen aan. Zij is blij met de extra inzet voor deze kwetsbare groep. Uit de factsheet blijkt volgens haar zonneklaar dat deze groep een extra integrale aanpak verdient. Er is nu voor twee jaar een budget van een ton beschikbaar. Zij is benieuwd wat er na die twee jaar gebeurt om de ondersteuning overeind te houden. Zij is verder benieuwd hoe de vele verschillende organisaties in de sociale basis worden meegenomen bij die ene organisatie die in eerste instantie wordt aangewezen.

118° Motie van het raadslid Van Soest inzake Agenda armoede en schulden (ouderen specifiek in beeld brengen) (Gemeentebld afd. 1, nr. 1617).

Roept het college op:

De armoede onder ouderen specifiek in beeld te brengen en te benoemen in de Agenda armoede en schulden 2019-2022.

De motie maakt deel uit van de beraadslaging.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Simons.

Mevrouw **SIMONS**: BIJ1 bedankt de wethouder voor deze agenda Armoede en schulden 2019-2022. We zijn verheugd om te lezen dat de wethouder armoede beschouwt als een maatschappelijk probleem en niet als het falen van individuele personen. Ook haar focus op duurzame oplossingen en het helpen van mensen die langdurig in armoede verkeren, kan BIJ1 waarderen. We hebben echter nog een paar vragen over specifieke doelgroepen.

In de agenda staat dat de aanpak zich onder andere zal richten op levensgebeurtenissen met een risico op schulden. Denk daarbij aan baanverlies, echtscheiding, maar ook het overlijden van een partner. In situaties als een echtscheiding is er vaak sprake van wanbetaling door de ex-partner. Dat is een belangrijke oorzaak van armoede onder vooral alleenstaande moeders. Dat is een groot nationaal probleem. Ook in Amsterdam zijn er in totaal 3354 zaken waar een incassoprocedure loopt. Gezien het feit dat alimentatie nog altijd van de bijstand wordt afgetrokken, treft dit fenomeen dus voornamelijk werkende armen. Het is een gigantisch aantal, zeker gezien het feit dat het vaak om aanzienlijke maandelijkse bedragen gaat die een groot verschil kunnen maken voor werkende armen en hun gezin. BIJ1 zou graag zien dat alimentatie ook een voordeel

betekent voor alleenstaande ouders die in de bijstand zitten, maar we begrijpen dat dit afhankelijk is van landelijke wetgeving. We zullen hier zeker nog op terugkomen bij de afdoening van onze motie over het eenouderpunt die we in maart hebben ingediend. Om het hoge aantal alimentatiegerechtigden die geen alimentatie ontvangen te verkleinen, dienen we samen met een aantal andere partijen een motie in als handreiking aan de wethouder om deze vorm van armoedeversterking tegen te gaan. We vragen haar dan ook om onderzoek te doen naar de mogelijkheden om sociaal raadsliden te trainen in het ondersteunen van het contact van alimentatiegerechtigden met het LBIO, het Landelijk Bureau Inning Ouderbijdragen.

We hebben ook nog een vraag over mensen met een fysieke beperking. In de agenda staat dat Amsterdammers in een kwetsbare positie extra aandacht krijgen bij het aanvragen aangezien die aanvragen voor financiële ondersteuning vaak zeer ingewikkeld zijn. In de agenda staat dat zij hulp kunnen krijgen en dat ernaar gestreefd wordt om de aanvragen überhaupt te vergemakkelijken. Mensen met een lichte verstandelijke beperking, mensen met een psychiatrische achtergrond en ouderen worden allemaal genoemd, maar we missen mensen met een fysieke beperking. Aanvragen zijn voor hen vaak extra ingewikkeld omdat er meerdere lagen en verschillende potjes, maar ook meerdere handelingen bij komen kijken. BIJ1 vraagt zich af hoe de wethouder deze mensen meeneemt in haar aanpak.

Tot slot willen we afsluiten met een kritische kanttekening. Echt armoedebeleid zou niet moeten gaan over armoedemanagement, maar zou gericht moeten zijn op het uit de wereld helpen van armoede. Structurele armoedebestrijding moet ingrijpen op de